נוח לו לאדם שיבא על ספק אשת איש ואל ילבין פני חבירו ברבים, מנ"ל? מדדריש רבא דדריש רבא מאי דכתיב תהלים ובצלעי שמחו ונאספו נאספו קרעו ולא דמו אמר דוד לפני הקב"ה רבש"ע, גלוי וידוע לפניך שאם היו מקרעים בשרי לא היה דמי שותת לארץ, ולא עוד אלא אפילו בשעה שעוסקין בנגעים ואהלות אומרים לי דוד, הבא על אשת איש מיתתו במה, ואני אומר להם מיתתו בחנק ויש לו חלק לעוה"ב אבל המלבין את פני חבירו ברבים אין לו חלק לעוה"ב (אמר) מר זוטרא בר טוביה אמר רב ואמרי לה אמר רב חנא בר ביזנא אמר ר"ש חסידא ואמרי לה א"ר יוחנן משום רשב"י נוח לו לאדם שיפיל עצמו לכבשן האש ואל ילבין פני חבירו ברבים, מנ"ל? מתמר דכתיב בראשית היא מוצאת והיא שלחה אל חמיה. אמר רב חננא בריה דרב אידי מאי דכתיב ויקרא ולא תונו איש את עמיתו עם שאתך בתורה ובמצות אל תונהו. אמר רב לעולם יהא אדם זהיר באונאת אשתו שמתוך שדמעתה מצויה אונאתה קרובה. א"ר אלעזר מיום שנחרב בית המקדש ננעלו שערי תפלה שנאמר איכה גם כי אזעק ואשוע שתם תפלתי ואע"פ ששערי תפלה ננעלו שערי דמעות לא ננעלו שנאמר תהלים שמעה תפלתי ה' ושועתי האזינה אל דמעתי אל תחרש. ואמר רב כל ההולך בעצת אשתו נופל בגיהנם שנאמר מלכים רק לא היה כאחאב וגו'. א"ל רב פפא לאביי והא אמרי אינשי איתתך גוצא גחין ותלחוש לה? לא קשיא הא במילי דעלמא והא במילי דביתא. לישנא אחרינא הא במילי דשמיא והא במילי דעלמא. אמר רב חסדא כל השערים ננעלים חוץ משערי אונאה שנאמר עמוס הנה ה' נצב על חומת אנך ובידו אנך. א"ר אלעזר הכל נפרע בידי שליח חוץ מאונאה שנאמר ובידו אנך. א"ר אבהו ג' אין הפרגוד ננעל בפניהם: אונאה וגזל וע"ז. אונאה דכתיב ובידו אנך. גזל דכתיב ירמיה חמס ושד ישמע בה על פני תמיד. ע"ז דכתיב ישעיה העם המכעיסים אותי על פני תמיד [וגו']. אמר רב יהודה לעולם יהא אדם זהיר בתבואה בתוך ביתו שאין מריבה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא על עסקי תבואה שנאמר תהלים קמז השם גבולך שלום חלב חטים ישביעך. אמר רב פפא היינו דאמרי אינשי כמשלם שערי מכדא נקיש ואתי תיגרא בביתא. (*ו)אמר רב חיננא בר פפא לעולם יהא אדם זהיר בתבואה בתוך ביתו שלא נקראו ישראל דלים אלא על עסקי תבואה שנאמר שופטי' והיה אם זרע ישראל וגו' וכתיב ויחנו עליהם וגו' וכתיב שופטי' וידל ישראל מאד מפני מדין (*וא"ר) חלבו לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו שאין ברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו שנאמר בראשית יב ולאברם הטיב בעבורה והיינו דאמר להו רבא לבני מחוזא אוקירו לנשייכו כי היכי דתתעתרו. תנן התם *חתכו חוליות ונתן חול בין חוליא לחוליא ר"א מטהר וחכמים מטמאין וזה

ובצלעי · בשביל אשתי זו שמתחלה חטאתי בה, כמו (בראשית ב) ויבן את הצלע. שמחו ונאספו: **קרעו ולא דמו** · אם קרעוני לא מצאו דם: **כדדרש רבא** · דטובה מעשה של דוד ובת שבע מעלהם וספק אשת איש היא שהיוצא למלחמת בית דוד גט כריתות כותב לאשתו על מנת שאם ימות שתהא מגורשת מעכשיו ולא תיזקק ליבם וכל אותן הימים היא ספק מגורשת: אם מת מגורשת מתחילה ואם לא מת לא נתגרשה: **היא מוצאת והיא שלחה** · אע"פ שהיו מוציאין אותה לשריפה לא אמרה להם ליהודה נבעלתי אלא שלחה לו "למי שאלה לו אנכי הרה" ואם יודה הוא מעצמו, יודה: **עמיתו** · עם אתו: **באונאת אשתו** · באונאת דברים לצערה: **אונאתה קרובה** · לבא פורענות אונאתה ממהר לבא: **שמעה תפלתי** · אין לשונו מלשון בקשה שמבקש מאת הקב"ה שישמע תפלתו אבל "אל תחרש" יש לשונו מלשון בקשה ולומר "בזו אני בוטח שאין דרכך לשתוק ולא להחריש", אל תחרש, אל תעשה, אל תתן, משמשין לשון בקשה ומשמשין לשון עתיד כגון (תהלים קכא) "אל יתן למוט" הרי לשון בקשה "ויאמר יעקב לא תתן לי מאומה" (בראשית ל) הוא לשון עתיד: **רק לא היה כאחאב** · סיפיה דקרא "אשר הסתה אותו איזבל אשתו": [**איתתך גוצא** · אשתך קטנה כפוף עצמך ושמע דבריה]: **כל השערים** · של תפלה ננעלו: **חוץ משערי אונאה** · הצועק על אונאת דברים אין השער ננעל בפניו: **הכל נפרע ע"י שליח** · נפרעים על כל עבירות ע"י שליח: **ובידו** · לא מסרה לשליח: **פרגוד** · מחיצה שבין שכינה לצבא מרום: **אינו ננעל** · *להפסיד ראייתן מן המקום אלא תמיד רואה אותם עד שיפרע: **ובידו אנך** · משמע שהיא תמיד אצלו ומשמש בה: **על פני** · לפני ואין מחיצה בינו לבין העבירה: **השם גבולך שלום**. כשחלב חטים ישביעך הקב"ה: **מכדא** · כד שנותנים בו שעורים: **נקיש ואתי תגרא** · כשהכד מקשקש ובא ואין שעורים בכד מקשקש כדרך כלי ריקם שנשמע בו קול הברה כשמקשקשין עליו: **וידל ישראל** · לעיל מיניה כתיב "ויחנו עליהם וישחיתו את יבול הארץ": **אוקירו נשייכו** · כבדו נשותיכם: **מחוזא** · עיר שהיה רבא דר בתוכה כך שמה: **חתכו חוליות** · תנור העשוי חוליות מצרפו בכבשן כדרך כלי חרס ואח"כ צירף החוליות ונתן חול בין חוליא לחוליא: **ר"א מטהר** · שאין זה כלי חרס אלא כעין כלי גללים וכלי אדמה שאין מקבלין טומאה: **וחכמים מטמאין** · דאזלי בתר חוליות, שאר תנורים שלהם היו עשוים כעין קדירות גדולות ופיו למעלה וצורף בכבשן כשאר קדירות ומטלטלים אלא שהיה מושיבו על הארץ או על הדף ומדביק את טפילות הטיט סביב על כולו לעשותו עב שיקלוט ויחזיק את חומו:

עכנאי

נוח לו לאדם שיבא על ספק אשת איש כו' · נקט הכי משום דבת שבע ספק אשת איש הויא ופי' בקונטרס משום דכל היוצא למלחמת בית דוד כותב גט לאשתו ע"מ שאם ימות יגרשנה ולא תיזקק ליבם, וכל אותם הימים היא ספק מגורשת וקשה לר"ת דא"כ אין זה "כל היוצא" אלא דוקא שיש להם אחין ואין להם בנים ומיהו בקונטרס לאו דוקא נקט יבם אלא שלא תתעגן ועוד קשה לר"ת דאמר במסכת שבת (ד' נו· ושם ד"ה גט) "כל האומר 'דוד חטא' אינו אלא טועה" ואמאי והא חזר אוריה מן המלחמה אח"כ, ומיהו יש לדחות שהיו מתנין "אם לא יחזור בסוף המלחמה" ועוד קשה דתניא בפ' מי שאחזו (גיטין דף עג. ושם: ד"ה אמר) מה היא באותן הימים רבי יהודה אומר הרי היא כאשת איש לכל דבריה ר' יוסי אומר מגורשת ואינה מגורשת, ואפילו לרבי יוסי חטא דוד דאינה מגורשת ודאי וכ"ת דהתם בלא אמר "מעכשיו" דמוקי לה בגמרא באומר מעת שאני בעולם כלומר שעה אחת קודם מיתתי ובמלחמת [בית] דוד היו כותבים מהיום, הא קתני בהדיא בתוספתא* מהיום אם מתי הימים שבינתים רבי יהודה אומר היא כאשת איש, ומתני' דמי שאחזו (שם) נמי מוכח דאמר "מהיום" דאדלעיל מיניה קאי והא דאמר בגמרא באומר "מעת שאני בעולם" מפ' ר"ת ור"ח דפירושו נעשה כאומר מעת שהוא בעולם משום כיון דאמר אם מתי מתכוין לרחק הגרושין כמו שיוכל ואינו רוצה שתתגרש עד סמוך למיתתו, והא דקאמר "מהיום" להראות שהוא רוצה שיחולו גרושין (*מהיום) ומפ' ר"ת דבמלחמת בית דוד היו מגרשין לגמרי בלא שום תנאי אלא היו עושין הדבר בצנעה כדי שלא יהו קופצין על נשותיהן לנושאן לכך קרו להו 'ספק אשת איש', ולכל הפי' קשה דאפילו בא על אשת איש ודאי טוב ממלבין מדקאמר דוד הבא על אשת איש מיתתו בחנק ויש לו חלק לעולם הבא אבל מלבין כו' :

ולא עוד אלא בשעה שעוסקין בנגעים ואהלות · כלומר לא מבעיא בשעה שהם בטלים אלא אפי' עסוקים בהלכות חמורות וגם אין עניינם לאשת איש, ויש ספרים דגרסי בשעה שעוסקין בארבע מיתות ב"ד*:

דכתיב היא מוצאת · בלא אל"ף כמו (איכה ד) וילת אש כיון שהיתה קרובה לאש כבר ולא שלחה לו אלא ברמז אם לא היה מודה לא היתה מפרסמתו :

ואל דמעתי אל תחרש · אינו אומר שמע אל בכיי או ראה דמעתי אלא אל תחרש כלומר בטוח אני שלא תחרש דשערי דמעות לא ננעלו*:

חתכו חוליות ונתן חול בין חוליא לחוליא · אם לא היה חול בינתים היה מודה רבי אליעזר דכלי חשוב הוא שהטפלה סביב לתנור מחברת החוליות ומעמידתן זו אצל זו, ומשום דנתן חול בינתים להפריד החוליות זו מזו מטהר ר"א והכי תנן במסכת כלים (פרק ה משנה ח) חתכו לרוחבו פחות מארבעה טפחים טהור מרחו בטיט טמא משיסיקנו לאפות בו סופגנים הרחיק את הטפלה ונתן חול או צרור בינתים בזה אמרו הנדה (א) והטמאה והטהורה אופות בו והוא טהור קתני חול דומיא דצרור שהוא יבש :

זה

סנהדרין קז. ע"ש

*ואם לאו, היא מוכנה ליקך [illegible] בתוס' ד"ה דכתיב "ולא שלחה לו אלא ברמז אם לא היה מודה לא היתה מפרסמתו"

** עי' גליון הש"ס [illegible]

[אמר כצ"ל]

כ"א הונא

כ"א חנינא

[שבועות ל.]

*מדרש - מגלה

[ברכות לב:]

[נ"ל להפסיק וכן הוא בדפו"י ועי' רש"ש]

[נ"ל אמר]

[נ"ל אמר ר']

בראשית יב

כלים פ"ה [מ"י] ברכות יט. עדיות פ"ז [מ"ז]

קפב א מיי' פ"א מהל' איסורי ביאה הל' ו: סמג לאוין קג :

קפג ב טוש"ע ח"מ סי' רכח סעיף א בהג"ה:

קפד ג מיי' פט"ו מהל' אישות הלכה יט סמג לאוין קמח טוש"ע ח"מ סי' רכח סעיף ג :

קפה ד מיי' פי"ד מהל' מכירה הלכה יח סמג שם טוש"ע שם סעיף א :

קפו ה מיי' פט"ו מהל' אישות הלכה יט :

קפז ו מיי' פט"ז מהל' כלים הלכה ה :

ברכות מג: סוטה י: כתובות סז:

[פ"ס דגיטין ע"ש]

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה חתכו וכו' הנדה והטהורה כצ"ל ותיבת והטמאה נמחק

[נ"ל מחיים]

גליון הש"ס

גמ' ויש לו חלק לעוה"ב. עיין סוטה דף ד ע"ב תוס' ד"ה כיא תלודנו:

[ובמסכת סנהדרין קז. גר' להדיא בשעה שעוסקים בד' מיתות ב"ד]

[ועי' תוס' ברכות לב: ד"ה אלא]

נושא

בזרוע את דוד המלך בדברים

מבנה

"נוח לו לאדם..."

"ואל ילבין פני חבירו ברבים"

מבנה

ב' מימרות של רב

נושא

מיום שחרב בית המקדש ננעלו שערי תפילה

* בספרי התנ"ך שלנו כתוב "מוצאת" אולי כוונת התוס' הוא שיש לדרוש המלה בלי אל"ף. נלע"ד שעי"ז יש ב' הקבלות: לשון הוצאה ולשון שריפה

מבנה

"לעולם יהא אדם זהיר..."

I בתבואה בתוך ביתו

II בכבוד אשתו

שופטים ו:ג

והיה אם זרע ישראל ועלה מדין ועמלק ובני קדם ועלו עליו

ד ויחנו עליהם וישחיתו את יבול הארץ עד בואך עזה ולא ישאירו מחיה בישראל ושה ושור וחמור

ה כי הם ומקניהם יעלו ואהליהם ובאו כדי ארבה לרב ולהם ולגמליהם אין מספר ויבואו בארץ לשחתה

ו וידל ישראל מאד מפני מדין ויזעקו בני ישראל אל ה'

נושא (עד סוף עמ' ב')

משנה דתנור של עכנאי

וזה הוא תנור של עכנאי מאי עכנאי אמר רב יהודה אמר שמואל שהקיפו דברים כעכנא זו וטמאוהו תנא באותו היום השיב רבי אליעזר כל תשובות שבעולם ולא קיבלו הימנו אמר להם אם הלכה כמותי חרוב זה יוכיח, נעקר חרוב ממקומו מאה אמה ואמרי לה ארבע מאות אמה אמרו לו אין מביאין ראיה מן החרוב חזר ואמר להם אם הלכה כמותי אמת המים יוכיחו, חזרו אמת המים לאחוריהם אמרו לו אין מביאין ראיה מאמת המים חזר ואמר להם אם הלכה כמותי כותלי בית המדרש יוכיחו, הטו כותלי בית המדרש ליפול, גער בהם רבי יהושע אמר להם אם תלמידי חכמים מנצחים זה את זה בהלכה אתם מה טיבכם, לא נפלו מפני כבודו של רבי יהושע ולא זקפו מפני כבודו של ר"א ועדיין מטין ועומדין חזר ואמר להם אם הלכה כמותי מן השמים יוכיחו יצאתה בת קול ואמרה מה לכם אצל ר"א שהלכה כמותו בכ"מ עמד רבי יהושע על רגליו ואמר °לא בשמים היא מאי לא בשמים היא אמר רבי ירמיה שכבר נתנה תורה מהר סיני *אין אנו משגיחין בבת קול שכבר כתבת בהר סיני בתורה °אחרי רבים להטות אשכחיה רבי נתן לאליהו א"ל מאי עביד קוב"ה בההיא שעתא א"ל קא חייך ואמר נצחוני בני נצחוני בני אמרו *אותו היום הביאו כל טהרות שטיהר ר"א ושרפום באש ונמנו עליו וברכוהו ואמרו מי ילך ויודיעו, אמר להם ר"ע אני אלך שמא ילך אדם שאינו הגון ויודיעו ונמצא מחריב את כל העולם כולו, מה עשה ר"ע לבש שחורים ונתעטף שחורים וישב לפניו ברחוק ארבע אמות, אמר לו ר"א עקיבא מה יום מיומים, אמר לו רבי כמדומה לי שחבירים בדילים ממך, אף הוא קרע בגדיו וחלץ מנעליו ונשמט וישב על גבי קרקע, זלגו עיניו דמעות, לקה העולם שליש בזיתים ושליש בחטים ושליש בשעורים ויש אומרים אף בצק שבידי אשה (א) טפח תנא *אך גדול היה באותו היום שבכל מקום שנתן בו עיניו ר"א נשרף, ואף ר"ג היה בא בספינה עמד עליו נחשול לטבעו אמר כמדומה לי שאין זה אלא בשביל ר"א בן הורקנוס, עמד על רגליו ואמר רבונו של עולם גלוי וידוע לפניך שלא לכבודי עשיתי ולא לכבוד בית אבא עשיתי אלא לכבודך שלא ירבו מחלוקות בישראל נח הים מזעפו אימא שלום דביתהו דר"א אחתיה דר"ג הואי, מההוא מעשה ואילך לא הוה שבקה ליה לר"א למיפל על אפיה, ההוא יומא ריש ירחא הוה ואיחלף לה בין מלא לחסר איכא דאמרי אתא עניא וקאי אבבא אפיקא ליה ריפתא אשכחתיה דנפל על אנפיה, אמרה ליה קום, קטלית לאחי, אדהכי נפק שיפורא מבית רבן גמליאל דשכיב אמר לה מנא ידעת אמרה ליה כך מקובלני מבית אבי אבא כל השערים ננעלים חוץ משערי אונאה תנו רבנן המאנה את הגר עובר בשלשה לאוין והלוחצו עובר בשנים מאי שנא מאנה דכתיבי שלשה לאוין °וגר לא תונה °וכי יגור אתך גר בארצכם לא תונו אותו °ולא תונו איש את עמיתו וגר בכלל עמיתו הוא לוחצו נמי שלשה כתיבי °ולא תלחצנו °וגר לא תלחץ °ולא תהיה לו כנושה וגר בכלל הוא אלא אחד זה ואחד זה בשלשה, תניא רבי אליעזר הגדול אומר מפני מה °הזהירה תורה בל"ו מקומות ואמרי לה במ"ו מקומות בגר °מפני *שסורו רע מאי דכתיב וגר לא תונה ולא תלחצנו כי גרים הייתם בארץ מצרים (*תנינא) רבי נתן אומר מום שבך אל תאמר לחברך והיינו דאמרי אינשי דזקיף ליה זקיפא בדיותקיה לא נימא ליה לחבריה זקיף ביניתא: **מתני'** אין מערבין פירות בפירות אפי' חדשים בחדשים ואין

עכנאי · נחש דרכו לעשות בעגולה להכנים זנבו אצל פיו : **כל טהרות שטיהר ר"א** · ע"י מעשה שאירע נשאלה הלכה זו בבית המדרש שנפלה טומאה לאויר תנור זה וחזרו ועשאו על גביו טהרות וטיהרם ר"א והביאום ושרפום לפניו : **לבש שחורים** · ענין צער ואבל: **אף הוא קרע בגדיו** · שהמנודה חייב בקריעה: **וחלץ מנעליו** · שהמנודה אסור בנעילת הסנדל במו"ק (ד' טו:) : **ונשמט** · מן הכסא : **טפח** · נתקלקל : **אך גדול** · מכה גדולה : **ר"ג** · נשיא היה ועל פיו נעשה : **שלא ירבו מחלוקות** · שלא ירגיל היחיד לחלוק על המרובין : **אימא שלום** · כך שמה : **בין מלא לחסר** · סבורה היתה שיהא החדש חסר וקבוע ביום ל' ולא יפול ביום החדש על פניו והיה מלא ולא נקבע עד יום שלשים ואחד ולא נזהרה בו ביום ל' ונפל על פניו : **מבית אבי אבא** · מבית אבי המשפחה שבת נשיאים היתה והם מבית דוד : **חוץ משערי אונאה** · לפי שצער הלב היא וקרוב להוריד* דמעות : **המאנה את הגר** · אונאת דברים : **הלוחצו** · דוחקו : **לא תהיה לו כנושה** · לחץ הוא שדוחקו לתבוע חובו : ה"ג מאי שנא מאנה דכתיב ביה תלתא "וגר לא תונה, לא תונו אותו, ולא תונו איש את עמיתו" וגר בכלל "עמיתו" הוא : **לוחצו נמי תלתא כתיב ביה** · "וגר לא תלחץ, ולא תלחצנו, ולא תהיה לו כנושה" : **מום שבך אל תאמר לחברך** · כיון דגרים הייתם גנאי הוא לכם להזכיר שם גירות : **מאן דאית ליה זקיפ' בדיותקיה לא נימא לחבריה זקיף ביניתא** · מי שיש לו תלוי במשפחתו לא יאמר לעבדו או לבן ביתו תלה לי דג זה שכל שם תלייה גנאי הוא לו : **מתני' אין מערבין פירות בפירות** · בעל הבית שאומר "פירות שדה פלוני אני מוכר לך כך וכך סאין" לא יערבנו בפירות שדה אחרת : ואין

זה תנור של עכנאי · יש דגרס חכנאי וכן בירושלמי וחכן זה נחש ושמא בעל התנור שהיה עושה שמו כן :

לא בשמים היא · והא דאמר בפ"ק דיבמות (ד' יד· ושם ד"ה רבי) דהלכה כב"ה משום דיצאה בת קול, שאני הכא שבא לחלוק על דברי תורה דכתיב "אחרי רבים להטות" אבל התם אדרבה ב"ה רובא אי לאו דהוה מספקא לן אי אזלינן בתר רובא משום דב"ש הוו חריפי טובא, ועוד דכאן לא יצאה בת קול אלא משום כבודו דר"א שאמר מן השמים יוכיחו. והא דאמר התם "רבי יהושע היא דאמר אין משגיחין בבת קול" ולא שמעינן ליה לר' יהושע אלא על ב"ק דהאי מעשה דר"א דהכא? התם דייק מדקאמר לא בשמים היא כבר ניתנה לנו תורה מסיני" משמע דבשום מקום אין משגיחין: **קחייך** ואמר נצחוני בני. והא דאמר בריש ע"ז (ד' ג:) מיום שחרב בהמ"ק אין שחוק לפני הקב"ה היינו קבוע והכא מילתא דבדיחותא בעלמא הוא דאמר : **נקרע** בגדיו וחלץ מנעליו · אין להוכיח מכאן הא דמבעיא ליה במועד קטן (ד' טו: ושם ד"ה לא) אם מנודה צריך קריעת בגדים וחלוץ מנעל, דדלמא הכא לצערא בעלמא הוא דעבד הכי* : **מבית** אבי אבא · פי' בקונטרס מבית דוד אבי משפחה שבת נשיאים היתה והם מבית דוד : **חוץ** משערי אונאה · לפי שצער הלב היא וקרוב להוריד דמעות משמע משום דנפקא לעיל מקרא דתהלים דשערי דמעה לא ננעלו ובחנם דחק כן דהא דריש לעיל רב חסדא בהדיא מדכתיב הנה ה' נצב על חומת אנך ושמא מבית רבן גמליאל היתה מקובלת שהיה אבי המשפחה ולאו אדוד קאמר כדאשכחן נמי (ר"ה ד' כה·) דאמר רבן גמליאל מקובלני מבית אבי אבא שפעמים בא בארוכה כו' : **ואמרי** לה במ"ו · יש מפרש משום דחשיב כי גרים הייתם וכיוצא בה : ואין

תורה אור

דברים ל

שמות כג

ויקרא יט שמות כב

שמות כב

עין משפט נר מצוה

קפח א מיי' פ"ט מהל' יסודי התורה הל' א :

קפט ב ג ד מיי' פי"ד מהל' מכירה הל' טו טז סמג לאוין קעא טוש"ע ח"מ סי' רכח סעיף ב :

קצ ה מיי' שם פי"ח הלכה ה סמג לאוין קע קעו טוש"ע שם סעיף י :

◆

הגהות הב"ח

(א) גמ' בצק שבידי אשה הפח כצ"ל וכן ברש"י :

◆

גליון הש"ס

גמ' הזהירה תורה בל"ו מקומות . עיין קדושין דף ע ע"ב תוספות ד"ה קשים דנקטו בכ"ד מקומות : **שם** מפני שסורו . עיין ברש"י הוריות דף יג ע"א ד"ה אמר להו :

[עי' תוס' מו"ק טו: ד"ה לא אשארא ובתוס' דנדה ז: ד"ה הקשה]

גי' מהר"ם ורש"א הד"א

[פי' על זה תמצא בכוריות יג. רש"י ד"ה א"ל מפני שסורן]

מסורת הש"ס

[ברכות נב· עירובין ז. פסחים קיד. יבמות יד. חולין מד.]

ברכות יט.

ס"א אף

ויקרא כה

[תניא כצ"ל]

*על פי הגמ' באמצע דמ' א' "שערי דמעות לא ננעלו"

**סוגריים אלו אינם לשם דילוג אלא לתחם קטע של הגמ' באמצע המקור

מבנה

אמצעי הוכחה שהפעיל ר"א להוכיח שיטתו

מבנה

"מאנה, לוחצו"

"שלשה כתיבי"